

Gespreide bedjes voor vogels, vleermuizen en insecten

FOTO: BRET PIJS / FOTONATURA

Boven: De komende en gaande kantoor mensen in hun krijtstreepjes kijken ervan op: een rijtje sla midden tussen de glimtorens van de Amsterdamse Zuidas. 'Natuur' krijgt er heel voorzichtig een voet aan de grond. FOTO: IDDE LAMMERS

Onder: Julius, Marc en Sammy, werknemers van de Landschapsonderhoudploeg Amsterdam, tonen trots het insectenhotel dat ze onder leiding van Maarten van Scheppingen (tweede van rechts) hebben kunnen plaatsen midden tussen de zakelijkheid van de Zuidas. FOTO: IDDE LAMMERS

De Amsterdamse Zuidas heeft er drie nieuwe hotels bij. Voor wilde bijen. De jongens van onze Landschapsonderhoudsploeg hebben ze zelf gebouwd. De eerste gasten hebben al een kamer betrokken.

DOOR IDDE LAMMERS

Vijf woontorens en een kantoor toren staan er gepland op het terrein tussen de Gustav Mahlerlaan en de De Boelegracht in de Amsterdamse Zuidas. Maar de financiële crisis heeft tot vertraging van de bouw geleid. Inmiddels zijn er wel drie hotels gebouwd. De kamers zijn echter wel wat klein voor toeristen en zakenlui. De meest luxe suites hebben de omvang van een doorgezaagde bamboestengel. Net groot genoeg voor een zijdebij of metselbij. Er staan drie insectenhôtels in het tijdelijk als moes- en pluktuin ingerichte terrein.

Unieke meerwaarde

Julius, Sammy en Marc bekijken hun creaties met trots. De werknemers van Landschapsonderhoudsploeg Amsterdam van Landschap Noord-Holland zijn de afgelopen weken druk geweest met het in elkaar timmeren van de hotels. "De ene bij is de andere niet," weet projectleider Lothar Valentijn. "De ene legt haar eitje bij voorkeur in een holle rietstengel, terwijl een ander insect de voorkeur geeft aan een gaatje in een stuk gasbeton of hout. We hebben de insectenhôtels dan ook met veel verschillende materialen gebouwd. Naast de gaatjes voor de bijen zijn er bijvoorbeeld ook aparte kamers voor vlinders en achter enkele horizontale lamellen bevindt zich

een ruimte waar lieveheersbeestjes zich thuis voelen."

Het is een vreemd contrast; een constructie van natuurlijke materialen in een omgeving van spiegeland glas, trendy lunchrooms en haastig voorbijflitsende aktetassen. Zowaar, daar is een koolwitje. Ze zoekt geen onderdak, maar strijkt neer op het gele hart van een bloeiende kamille in de aangrenzende 'pluktuin'. Want ook aan bloeiende planten is gedacht op het één hectare grote gebied. Insecten kunnen zich in de pluktuin tegoed doen aan nectar.

"Gekozen is het terrein tijdelijk groen in te richten als contrast met de stenige omgeving en als extra groene voorziening voor de bewoners en omwonende van de Zuidas," licht Bart van Eijk van de Dienst Zuidas toe. "Op deze manier geven we het terrein een unieke meerwaarde. Bovendien vergroot het de ecologische waarde van de Zuidas. Ook dat vinden we belangrijk."

Raapzaad als garnering

Overigens omvat het terrein meer dan enkele insectenhôtels en een pluktuin. Er staan wat futuristisch ogende fitnessapparaten en er is een tennisbaan. Een groot deel is in gebruik als moestuin. Deze groenten en kruiden mogen niet geplukt

worden. Jasmin van het nabijgelegen restaurant Bolenius beheert de moestuin. De producten die zij oogst staan daags later op de menukaart van Bolenius. "Het is een groot experiment," vertelt ze. "Ik heb al venkel, peterselie, sla, salie en bosui geoogst. Bloeiend raapzaad gebruiken we als garnering. Onze gasten vinden het heel leuk om stadseigen producten te eten." Het plaatsen van de insectenhôtels is onderdeel van een groter project om de natuur in de Zuidas een impuls te geven. 's Ochtends hebben de jonge mannen onder leiding van voorman Maarten van Scheppingen op verschillende plekken nestkasten en vleermuiskasten opgehangen. "De Dienst Zuidas Amsterdam klopte bij ons aan na het lezen van een artikel over insectenhôtels in dit tijdschrift," vertelt Lothar. "Vervolgens heb ik een plan geschreven waar niet alleen insecten, maar ook vogels en vleermuizen van kunnen profiteren."

Dit plan brengen we nu in uitvoering." Zo hangen er verschillende nest- en vleermuiskasten in een bosje aan de Fred Roeskestraat, langs het Zuider Amstelkanaal, aan de Buitenveldertselaan, op het Stationsplein Zuid, aan de Europaboulevard en aan de Mahlerlaan. Sommige zijn goed verborgen, andere hangen juist op een voor iedereen zichtbare plek. "Tijdens het ophangen kregen we al veel vragen van voorbijgangers," vertelt Lothar. "Veel mensen herkenden die platte vleermuiskasten niet. Iedereen vond het leuk dat er wat aan de natuur in de stad wordt gedaan."

Het groenproject Zuidas van Landschap Noord-Holland levert verrassende beelden op. Jasmin van restaurant Bolenius aan het werk in een moestuin, waar de koks de verse 'vruchten' van plukken. FOTO: IDDE LAMMERS

Duidelijke bezettingsgraad

Net als de insectenhôtels zijn ook de vleermuiskasten en nestkasten door de Landschapsonderhoudsploeg vervaardigd. Het broedseizoen was daar een goed moment voor. In die periode wordt er niet gemaaid, gehooïd, gesnoeid en geknot, werkzaamheden die Julius, Sammy, Marc en hun andere collega's een groot deel van het jaar uitvoeren. De nestkasten zijn na het broedseizoen 2011 opgehangen. Wat de 'bezettingsgraad' van de insectenhôtels is, is voor

iedereen te zien. De algemeen voorkomende rosse metselbij maakt in de gaatjes kraamkamers voor haar nageslacht. Ze legt een ei in een met stuifmeel en nectar gevuld gaatje en metselt de opening vervolgens dicht met leem, water en speeksel. De verstopte gaatjes zijn nog de hele winter zichtbaar. Het eitje ontwikkelde zich gedurende de afgelopen zomer tot metselbij. Het volwassen dier overwintert echter in het gaatje en knaagt zich het komende voorjaar pas een weg naar buiten. ●

FOTO: 11111111

Schermererf

Ze dreigen te verdwijnen, maar Landschap Noord-Holland doet er alles aan om ze in stand te houden: de typische boerenerven in de Schermer. Rondom de stolpen waren geen tuinen, wel grasvelden en hoogstam-fruitboomgaarden. De erven waren vierkant, met dubbele singel eromheen, een toegangspoort en vaak met rijen knotwilgen. Voor het huis leibomen. Het gras werd gebruikt om de was erop te bleken en het jongvee te laten grazen.

Gas in de grond

Onder Noord-Holland zitten, wat energieleveranciers noemen, interessante hoeveelheden aardgas. Voor het landschap is dat allemaal niet zo prettig. Zo bouwde ondanks alle protesten Amoco bij Hargen midden in de zeeduinen een gasstation. Ook het prachtige polderlandschap van de Bergermeer moest eraan geloven. Als gevolg van het leeghalen van de gasvelden kreeg men ook nog te maken met aardbevingen.

FOTO: 11111111